

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

**GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT**

PRIŠTINA, 22 DECEMBAR 2010
BR. REF.: AGJ 78/10

PRESUDA

Slučaj br. KO 97/10

Po pitanju zahteva podnetog od strane vršioca dužnosti Predsednika Republike Kosovo dr Jakup Krasniqi, u vezi sa istovremenim obavljanjem funkcija vršioca dužnosti predsednika i generalnog sekretara Demokratske partije Kosova.

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Kadri Kryeziu, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Ivan Čukalović, sudija
Gjyljeta Mushkolaj, sudija i
Iliriana Islami, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je dr Jakup Krasniqi, Predsednik Skupštine Kosova, koji je takođe i vršilac dužnosti predsednika Kosova.

Predmetna stvar

2. Da li je dr Jakup Krasniqi, u svojstvu vršioca dužnosti Predsednika Republike Kosovo zabranjeno da obavlja dužnost generalnog sekretara Demokratske partije Kosova (PDK).

Pravna osnova

3. Član 84. stav 9. Ustava Kosova (Ustav), član 29. Zakona u Ustavnom sudu (Zakon) i Pravilo 55. Poslovnika o radu Ustavnog suda (Poslovnik).

Postupak pred Sudom

4. Imajući na umu Presudu Ustavnog suda u slučaju „Naim Rustemi i 31 drugih poslanika Skupštine Kosova i njegova Ekselencija, dr Fatmir Sejdiu“, od 28. septembra 2010. god., vršilac dužnosti Predsednika Republike Kosovo je zahtevom od 3. oktobra 2010. god., koji je primljen u Sud 14. oktobra 2010. god., tražio:
 - i. Da li se ograničenje „*nakon izbora predsednik ne može obavljati ni jednu funkciju političke partije*“, predviđeno u članu 88. stavu 2. Ustava, odnosi i na vršioca dužnosti predsednika,
 - ii. Dodatno je zahtevao i „ocenu ustavnosti privremenog vršenja dužnosti predsednika Republike Kosovo i obavljanja funkcije generalnog sekretara PDK u isto vreme“.
5. U saglasnosti sa Poslovníkom o radu predsednik Suda je imenovao sudiju Iliriana Islami za sudiju izvestioca i sledeće sudije za članove Veća za razmatranje: Ivan Čukalović (predsedavajući), Enver Hasani (predsednik) i Kadri Kryezi (zamenik predsednika).

Činjenice koje je izneo podnosilac zahteva

6. Njegova Ekselencija, prof. dr Fatmir Sejdiu, predsednik Republike Kosovo je 27. septembra 2010. god. javno objavio svoju ostavku na položaj Predsednika Republike Kosovo, nakon objavljivanja Presude većine sudija Ustavnog suda u slučaju koji je protiv njega pokrenuo g. Naim Rustemi i 31 drugih poslanika Skupštine Kosova.
7. U tom slučaju Sud je, većinom glasova, ustanovio da je postojala ozbiljna povreda Ustava Kosova, tačnije člana 88. stava 2., od strane njegove Ekselencije, prof. dr Fatmir Sejdiu, držeći istovremeno položaj predsednika Republike i položaj predsednika Demokratskog saveza Kosova.
8. U svojstvu Predsedniku Skupštine dr Krasniqi su predate nadležnosti i ovlašćenja predsednika Kosova, shodno članu 90. Ustava, iako je tokom celog vremena nastavio i nastavlja da drži i obavlja funkciju generalnog sekretara PDK.
9. On je tražio razjašnjenje da li je gore navedeno ograničenje primenljivo i na njega pošto je on sada vršilac dužnosti predsednika Republike Kosovo.

Prihvatljivost

10. Bivši Predsednik Sejdiu je dao ostavku na svoj položaj 27. septembra 2010. god., nakon Odluke Ustavnog suda o zahtevu navedenom ranije u pasusu 6, iznad. Predsednik Skupštine Kosova, podnosilac zahteva, je nakon toga stupio na položaj vršioca dužnosti predsednika i od tada obavlja funkciju predsednika Kosova
11. Prema članu 84. stavu 9. Ustava, predsednik: „*može pokrenuti određena pitanja pred Ustavnim sudom*”
12. Pitanja koja je podnosilac zahteva postavio su „ustavna pitanja“, kao što je predviđeno u članu 84. stavu 9. Ustava. Naime, jeste važno ustavno pitanje koje treba razjasniti da li koraci koje vršilac dužnosti predsednika preduzme ili dela koja će se od njega tražiti da preduzme predstavljaju ozbiljnu povredu Ustava dok istovremeno drži i obavlja funkciju generalnog sekretara PDK.

13. Šta predstavlja ustavno pitanje je ovaj Sud razjasnio u slučaju zahteva „Predsednika Republike Kosovo u vezi sa objašnjenjem nadležnosti u slučaju predsednika opštine Orahovac“, slučaj br. KO 80/10. Sud je 7. oktobra 2010. god. doneo presudu u vezi sa ostavkom predsednika Opštine. Činjenice navedene u tom slučaju su osigurale Sud da je pitanje od dovoljne važnosti da bi se pitanje smatralo prihvatljivim. Nema sumnje da će tokom vremena postojati i drugi zahtevi o različitim pitanjima koje će podneti predsednici ili vršioci dužnosti predsednika Republike Kosovo.
14. Pravilno je da postoji ustavna sigurnost u vezi sa ovlašćenjima vršioca dužnosti predsednika. Nije lako za njega da postavi ovakvo pitanje Sudu. Ustavni sud je zadužen da odgovori na takva pitanja. Saglasno članu 112. stavu 1. Ustava: „*Ustavni sud je konačna vlast u Republici Kosovo za tumačenje Ustava i saglasnosti zakona sa Ustavom*“ i zato što ne postoji nijedan drugi organ od koga podnosilac zahteva može tražiti odgovor na ova ustavna pitanja. Sud je mišljenja da su pitanja koja je podnosilac zahteva postavio „ustavna pitanja“ koja su predviđena u članu 84. stavu 9. i da su postavljena pitanja odgovarajuća da bi se Sud bavio njima.
15. Vršilac dužnosti predsednika treba biti ohrabren da traži savet od jedinog organa koji je u mogućnosti da se bavi ustavnim pitanjima, tj. Ustavnog suda. Iz tih razloga Sud je ustanovio da podnosilac ima osnovne ili nadležnosti da podnese pitanja Sudu.
16. Član 84. stav 9. Ustava ne predviđa vremenska ograničenja u okviru kojih se ustavna pitanja mogu podneti Sudu. Stoga sledi da su svi uslovi za prihvatljivost zahteva ispunjeni.

Meritum

17. Zakon o predsedniku Republike Kosovo, Zakon br. 03/L-094 je usvojen 19. decembra 2008. god. i objavljen u Službenom listu 25. januara 2009. god. Ovaj zakon ni u kakvom smislu ne spominje ulogu vršioca dužnosti predsednika i stoga ne može biti od pomoći Sudu u razmatranju ovih pitanja koja su mu postavljena.
18. Sud je u Presudi u slučaju Predsednika Fatmir Sejdiu analizirao ulogu predsednika Republike Kosovo i saglasnost te uloge sa zamrzavanjem/držanjem/obavljanjem funkcije predsednika Demokratskog saveza Kosova. Funkcije predsednika, koje su predviđene Ustavom, su veoma pažljivo navedene u toj Presudi. Nije potrebno ponavljati ih sada. Sud je većinom glasova zaključio da je predsednik Sejdiu učinio ozbiljnu povredu člana 88. stava 2. Ustava držeći obe funkcije u isto vreme.
19. Poslanici Skupštine Kosova tajnim glasanjem odlučuju ko će biti predsednik Republike Kosovo. Član 86. stav 1. glasi: „*Predsednika Republike Kosovo bira Skupština, tajnim glasanjem.*“ Predsednik deluje kao poglavar države i on ili ona predstavlja jedinstvo građana Republike Kosovo. Princip reprezentativne demokratije koja obrazuje osnov institucija i donošenja odluka u Republici Kosovo daje mogućnost izabranim predstavnicima građana da biraju predsednika. Ograničeni period od šest meseci, predviđen u članu 90. Ustava, nakon kojeg vršilac dužnosti predsednika ne može obavljati funkciju predsednika je postavljen da bi se obezbedilo da je Skupština Kosova ta koja bira ko će držati tu važnu poziciju u ime građana Kosova.
20. Član 90. Ustava predviđa da će vršilac dužnosti predsednika biti predsednik Skupštine Kosova. Predsednika Skupštine takođe biraju poslanici Skupštine, iz svojih redova. Član 67. na sledeći način propisuje izbor predsednika Skupštine i njegove ili njene osnovne funkcije:

„Član 67. [Izbor predsednika i potpredsednika]

1. Skupština Kosova iz svojih redova bira predsednika i pet (5) potpredsednika.

2. Predsednika Skupštine predlaže najveća parlamentarna grupa i bira se većinom glasova svih prisutnih poslanika Skupštine.

3. Tri (3) potpredsednika predložena iz tri najveće parlamentarne grupe, se biraju većinom glasova svih poslanika Skupštine.

4. Dva (2) potpredsednika predstavljaju zajednice koje ne čine većinu u Skupštini i oni se biraju većinom glasova svih poslanika. Jedan potpredsednik će biti iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagarantovanja mesta za srpsku zajednicu, a drugi iz redova poslanika Skupštine koji zauzimaju rezervisana ili zagarantovana mesta za ostalne zajednice koje ne čine većinu.

5. Predsednik i potpredsednici Skupštine se mogu razrešiti većinom od dve trećine (2/3) celokupnog broja poslanika.

6. Predsednik i potpredsedavajući čine Predsedništvo Skupštine. Predsedništvo je odgovorno za administrativno funkcionisanje Skupštine, na način koji je propisan Poslovnikom o radu Skupštine.

7. Predsednik Skupštine:

(1) predstavlja Skupštinu;

(2) određuje dnevni red, saziva i predsedava sednicama;

(3) potpisuje akta usvojena od strane Skupštine;

(4) vrši i ostale funkcije na osnovu ovog ustava i Poslovnika o radu Skupštine.

8. U slučaju odsustva ili nemogućnosti vršenja funkcije, predsednika Skupštine zamenjuje jedan od potpredsednika.“

21. Funkcije predsednika Skupštine, navedene u članu iznad, su isključivo u vezi sa unutrašnjim radom Skupštine i nemaju toliko supstancijalnih funkcija i nadležnosti kao predsednik Republike. Njihove uloge su različite.

22. Poslanici Skupštine biraju predsednika Skupštine glasanjem koje je u potpunosti odvojeno od izbora Predsednika Republike. Član 88. Ustava, u celosti, predviđa:

„Član 88. [Nespojivost funkcija]

1. Predsednik ne može obavljati ni jednu drugu javnu funkciju.

2. Nakon izbora, predsednik ne može obavljati ni jednu funkciju političke partije.”

23. Posebna pažnja se daje rečima u članu 88. stavu 2., koji zabranjuje obavljanje funkcija političke partije, ali samo: „Nakon izbora...“. Shvata se da ove reči, prema njihovom prostom značenju, podrazumevaju da se zabrana obavljanja bilo kakve funkcije političke partije odnosi samo na predsednika Republike kojeg je izabrala

Skupština Kosova. Dr. Jakup Krasniqi nije izabran za predsednika Republike Kosovo. On je izabran samo na mesto predsednika Skupštine. U Ustavu ne postoji zabrana obavljanja funkcije političke partije za predsednika Skupštine.

24. Predstavljalo bi preveliko rastezanje značenja zabrane da se zahteva od predsednika Skupštine da prestane obavljanje bilo koje funkcije političke partije samo zato što je on ili ona postao vršilac dužnosti predsednika Republike Kosovo, shodno odredbama Ustava Kosova. Stoga, Ustavni sud zaključuje da priroda „vršenja dužnosti“ predsednika, koju sada obavlja dr. Jakup Krasniqi, njemu ne zabranjuje da drži i obavlja funkciju generalnog sekretara Demokratske partije Kosova (PDK). On drži položaj vršioca dužnosti predsednika. Funkcije te uloge proizilaze iz saglasnosti sa Ustavom i potiču iz Ustava.
25. Vršilac dužnosti predsednika nije izabrani predsednik i stoga se s vremena na vreme mogu postaviti pitanja koja se tiču ovlašćenja vršioca dužnosti predsednika. Nijedno pitanje takve vrste nije postavljeno u ovom zahtevu. Takva pitanja su ustavna pitanja i Sud će ta pitanja razmatrati nakon što mu se podnese pravilan zahtev, uzimajući u obzir načelo podele vlasti, kao što je predviđeno u članu 4. stavu 1. Ustava, uz obazrivost da se ne zaluta u sfere ostalih grana vlasti.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, na zasedanju održanom 22. decembra 2010. god.:

ODLUČUJE

- I. Zahtev je prihvatljiv;
- II. Ne postoji ograničenje za vršioca dužnosti predsednika Kosova u obavljanju funkcije političke partije, navedeno u članu 88. stavu 2. Ustava;
- III. Privremeno držanje i obavljanje funkcije predsednika Republike Kosovo i istovremeno obavljanje funkcije generalnog sekretara PDK, nije u nesaglasnosti sa Ustavom;
- IV. Ova odluka će biti dostavljena stranama i objavljena u Službenom listu, saglasno članu 20. stavu 4. Zakona i
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Dr. Iliriana Islami, s.r.

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani, s.r.